

Printed in Turkey

ՆՒՍՏՊՈՒՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

Կախատ

Սիլվեսթր Կրմենիան պէյրինսէ Ս'նթ-
նայ Հայրապետ Թապիրի ին
մէջհար օջան

ՄԲ ՏԵԿՈՒ աղիզին միւտտէթի էօժ-
րինիան ռիվայէթի : Կարճ-...

Ետըստը Պու աղիզին շայրէթկի-
զարի պիւր ֆաբրիտէն :

Սէնէ 1813 .

1764

(142-4.2)

95 42

J. P. U. S.

4000000000

London

London

London

London

London

1813

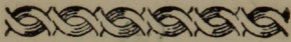

25-2013

դերէս իմաստը արարողը , շինքն սկզբնէն
եւստաննը պարտաւորանն սօնազրտ լուծելոյ իւր
քն լեւշէրտի-ց շարեւեղնորէ օրմանը Փարզ քեյնէ
Տի րնց :

Այլնորէ ուլտոհ Պիտիբ Ո՛րքնէն հասարակեւեղեւ
նին գոսարեւելն հիմնելննորէն սօնազրտ (Երեսդէն
եպիսոպոսոս - Ե՛ր () - Ի-Բ ասլիլն շեփտակըն-
պտ իրի օլ եսնակըրտի պիլիլ պի-լի-նն օ-Տ-
րո-Տ-Վ : Ուլտ-լարըմը պիլիլ պոս ասլիլի ճե-
նադը հագ լարափըննորան պոս զտիլոյ իլեւելե
գարը եսիլիլիճի պեւելիլորէ իկէն օրմելը
իլէ , պիլ պոսի յեւորիճիլ ճէ եվտակըրեիլիլ
օնա լեւիլիլ եպերէս էն լեհիլիլիլ ատակըրը-
մըլ ճէ հեմն էմիլիլ իւրէն իկէրիլ իրի :

Ուսնազըմ , սեն պանի պոս գոսընննն շե-
փտակընն Դոստարէն ակէն իլէ օ-Տ-րո-Տ-Վ-
Վ-Վ պօշտ շըարմարն : Ո՛ր պոս Ե՛ր հայրա-
պիտին սայեաննորէ պոս արեփո պիլիլ իհասն օ-
լո-նան յերէնիլիլ իլէ ելիլիլ եօրի-Տ-Վ-Վ-
հեր պատիլիլիլ սարժ երիճէր օլտար , լի-ր-
որէ պիլիլիլ իլ տճոպոս : Ո՛նըն հեօրիլիլիլ
գոսընն-լարա-լո-Տ-Վ-Վ գոսարիլ լեւշէրտի-ց իլէ
իլարա ելիլիլիլ . ճէ իկէր ճե-Տ-Վ-Վ պիլիլիլ
շէրիլիլիլ արիլիլիլ շարըմար , իկէր հեր պի-
լիլիլ սայրը սայրը հասիլիլիլ էլիլիլիլիլ Տ-
Տարիլիլիլիլ իլիլիլ ճոհարընն օրմար ճոհիլիլիլ

Սեպտեմբերի 1-ին 1870-ական թվականին
 Վրաստանի Կաթողիկոսական Եկեղեցու
 Վարչական Կոմիտեի նախագահ
 Վրացիները :

Վրացի նիսիպին՝ էն
 էսկի շեհրուերին պի-
 րիսի . վաթթի եվվե-

տէ երմենիսթանս փատիշահներինէ պիր
 էյամ բայէ թախտ օլմաղ իլէ , վէ
 սօնդրա Վճէ միսթան իլէ Ուում տեվ-
 լէթինին սընըրուերինտէ պուլունուպ
 պու իբի տեվլէթ տայմա պիր պիրուե-
 րինին էլինտէն ալմաղա շալժմաղ իլէ
 էսկի թարիսլերտէ անդուլմըշ վե դայ
 էթ մեշհուր տուր . վէ հալա Մուսու-
 լա սարքն էսկի իսմի իլէ շէրէֆլի պիր
 Վրացիները :

մահալ տիր :

Պու շէհրատէ տիւնեանէ կէլմիշտիք
 նք Հակոբ աղիղիմիղ Վ.ն էֆէնտի-
 միղին իւշ եիւզիւնծիւ սէնէսինին տեվ-
 րի թէմամընա եարըն վաքիթէրատէ :
 Աէ կէօնէ , վէ նէ ղէման քրիստոն-
 եա օլտուղու նամալիւմ տիւր . քէ-
 ղալիք հանկը ղաթտէն վէ սիլսիլէ-
 տէն իտիյի ախէր միլէթէրին թա-
 րիիլէրինտէ դայտ օլմուշ տէյիլ տիր :
 Յագաթ պիղիմ միլէթիմիղին թա-
 րիսէրինտէ սք Վրիգոր լուսաւորիչ
 պապամըղըն փէտէրի իլէ պու աղիղ
 սք Հակոբուն վալիտէսի գարտաշ օլ-
 տուքլէրի մէսթուր տուր : Պու սիւ-
 րէթտէ լուսաւորիչիմիղ ըւրը փատի-
 շահիտէն օլմաղիլէ՝ սք Հակոբ տախի
 քիշի ղատէ , վէ տիւնեաճա միւլթե-
 պեր պիւր ատէմ օլմաք կէրէք տիր :

Աէր նէ հալ իսէ տիւնեա սալթա-
 նաթընըն Ֆանիլիյինի թէզ էլտէն աղ-
 նայըպ՝ վէ կէչիճի պէօյիքիւք հիւ-
 եալէրինէ պիւր տիւրլիւ գարըմայըպ՝

կենճ նաշունտա հեր շէյի ֆետա է-
տերեք քենտինի թեքմիլէն վե եալը-
նրդ Վլաս եօլունա թեպիմ էթտի-
Շէհրի վե ինսանլերին գալապալը-
ղընը թերք իտիւոյ իշսիդ տաղարա
գաշտը : Պահարլարը վե եազ եսնա-
սընը օրման իշինտե ալըքտա կեչի-
րիւ իտի . գըշն պիր տարաճըք մա-
ղարայե գաբանըրըտը : Վթեշտե բի-
շէն եկեճէքլերի քենտինե քիւլիէն
եասաք իտիւոյ , տնճաք եերտե վե ա-
ղաճարտա թապիէթի իլէ հասըլ օլան
օթլուքտան վե մէյլէտէն նե պուլուր-
սայըտը , օնուլա կեչինիւ իտի : Այլիմ
իւսիւսինտե տալի թիւրլիւ մաթահ-
լերին ճիւմլէսինի տե զիատե պելլիլէ-
իպ , ֆաքաթ պիր էն թարի վե պիր
իւսթլիք իքիսիտե զայիթ սերթ քե-
չի թիւյիւնտէն եարմա օլարաք հեր
էսպապ եերինի թութարլտը անըն
հաքկընա :

Պու կեօնե թէնինե ճէֆա վերտիյի
եերտե պիր եանտան տա պիր գատիմ

առհասնի նաֆաքա իլէ ճանընը պէոյէր
 իտի : Կէճէ վէ կինտիւզ մասլահա-
 թը եալընըզ Վ.լահը , վէ Վ.լահա
 միւթալիք օլան շէյլէրի տիւշիւնմէք
 իտի : Վիքրինտէն գուտուր հէր շէնի
 վէ ծիւմէ պօշ միւլահազալէրի չը-
 քարըպ բաք վէ լէքէսիզ էթմէք իլէ
 ոռահուլահըն պիր պերահ այնասը օ-
 լուրուտու տէյի եազար (մէօտորէդոս
 նամ եպիսկոպոս՝ պու ազիզին ոիվայէ-
 թինի եազտըղը մահալտէ . վէ սուրք
 առաքեալըն պույուրտուղու միւծիւ-
 պինճէ եիւզ պէ եիւզ Վ.լահըն սալ-
 թանաթընը հէյալ իտիւպ՝ ոռահուլ-
 լահ հազրրէթլէրինին քէնտի էլի իլէ
 սալթանաթտան սալթանաթա գօնար
 կիպի օռէսմէ թէփտիլ օլուրուտու
 տէր : Պունա միւթապըք տըր պի-
 զիմ թարիխլէրիմիզտէ տախի եազըլը
 օլան , քի էֆէնտիմիզ քէնտիսի օնա
 կեօրիւնմէյէ թէնէզզիւր իտիւպ էֆէն-
 տիմիզ իլէ սեօհպէթ էթմէք տախի օ-
 նա իհսան օլմուշ տուր : Պու մինվալ

իւզրէ կիւնտէն կիւնէ իլերի կիտիոց
սըտքը պիւթիւնլէնմէք իլէ թանդըը
հուզուրունտա հէր տիլէյի գապուլ օ-
լուրուտու . եվիալէր կիպի կէլէճէյի
թանըրըտը . վէ ինայէթի հագկըլա
միւճիւզէթլէր իլէմէք գուարէթի
տախի անդա վերիմիշխտի : Աերշի պու
հիքմէթլէրտէն աթալէրիմիզին պիզէ
պիլտիրտիքլէրի բէք շօք տէյիլ տիր-
լէր . լաքին հէր նէ գատար աղ իսէլէր՝
պու աղիղ հայրապետէ իհսան օլու-
նան գուվիթի վէ պէպիւքլիւյիւ
թահքէք էթմէյէ կէրէի կիպի քեաֆի
տիրլէր :

() Լ էսնալէրտէ բութբէրէսթլիք տա-
հա քէմալի մերթէպէ ֆիւրճէտէ իտի .
վէ հաթտա սը Յակոր աղիղին հագ-
կընա տախի հաքիմլէր հուզուրունտա
եզիէթլէր շէքիպ Տիսիմիղի սերպէսի-
էթ իլէ իքրար էթմիշլէրտէն տիր տէյի
եազան վար տըր : Էր նէ հալ իսէ
ասըլ Ալահը թանըյանլէր հէր եեր-
տէ վէ հէր աիւրվիւ զուլումլա թա-

զիք օլունմաղիլէ . պու աղիզ Ալլահ
ատամը Աճեմ եօճթեսինտէ պուլու-
նան սեմ թլէրէ ազլմէթ իթտի՝ օրտա
բէյտա օլան Տինիմիզին թաղէ ֆիտան-
լէրինի զիարէթ իաիւպ հեր պիրինէ
մինասիպի վեճհի իւզրէ իմտաթ վէ
զայրէթ վիրմէք իչինն :

Պիր վարտըղը մահալտէ եօլ իւս-
թիւնտէ պիր պունդար պաշընտան կէչ-
ախինտէ , պիր դաշ գըղտար օրալտըրն
ատէթի իւզրէ էսպապ եայքայըպ ա-
եաքլէրի իլէ օվալարլարըր . վէ պու
ազիզ ատէմին քեամիլ վէ ատէթտէն
հարըճ գըյաֆէթինէ իթիպար էթմէյ-
իպ՝ պաշարըրնը եօրթմէք , վէ էտէ-
պանէ հարէքէթ իլէ իւսթէ կէլմէք
էտէճէք եերտէ հիճապը պեր թա-
րաֆ էտէրէք արսըղըղըլա պի բերվա
Ալլահ ատամընա պարարլարըր :

Պու թարղ ճահիլանէ հարէքէթ ծք
Յակոբուն զիատէսի իլէ կիւճիւնէ կի-
տիպ , անլէրի եօլա կէթիրմէք իչին պիր
ազլմ միւճիւզէ իլէ Ալլահըն գուվվէ-

Թինի կեւսթէւմէք մինասիպ կէօրիւպ
 օ պուճնդարը գասը ԼԹսի վէ ազա-
 պինճէ սույու ազւնդ լտու . տեօ-
 նիւպ օ դըզարը տախի գասը իտիւպ
 անլերին արարը կենճլիյի վայրիԹսիզ
 իհԹիարլըք քիւվէԹիելէ զաղէպէն-
 սին տէյի Լմր էԹտի . վէ անխտէ իճ-
 րասը օլուպ սաչարընըն սիահ ռէնկի
 պէյաղա Թէփտիլ օլտու , վէ եարրաք
 տէօքիւմիւնտէ Թազէ աղաճլարըն
 կէօսթէրիշի նէ կէօնէ պէԹ օլուր ի-
 սէ , էօյլէ պիր հիւԹ քէսոյ էԹտի-
 լէր : Պիրպիրլէրինին եիւզիւնէ պա-
 քըպ սաչէրինին էօյլէ գաֆիլ աղար-
 մասընը , վէ սույուն պիրտէն պիրէ
 քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ , մահալէ-
 րինէ գօշուպ վաքը օլանը հավատիս
 էԹտիլէր . վէ էԹրաֆ ահալի պու-
 նու տույանլար Թէզվարի նրուն այաք-
 լէրինէ կէլիպ էօզիւր տիլէյէրէք գա-
 պահաթլէրինին ավֆընը վէ օ զաղէ-
 պին տէֆինի ռէճա էԹտիլէր :
 () Լ տախի անլերին տիլէյինի հիւ գար-

չըլամայրոյ՝ անհատ հիքմեթլեր սահի-
 պինէ նիաղէր սունտու, վէ օ պուն-
 զարըն սույու իլերիքի կիպի սքմայա
 պաշատը : Ապին օ գըղարըն սաչը-
 նըն ռենկի տախի էվվէլքի ռենկէ
 թեփտիլ օլսուն տէյի ռէճա էթաի-
 լերիսէ, Ալլահըն գուլու պունա տա-
 խի մէյիլ էթմիշիքէն, օ զաղէպտէ
 պուլունանլեր քէնտիլեր կէլիպ պու
 ռէճայը էթմէք իսթէմէտիլքերի իչին
 անլերի օ զիւտէն գուրթարմայը միւ-
 րատ էթմէտի տերլեր, վէ անլերին
 օ հալի օնտան սօնղրա քէնտիլերին
 վէ ախերլերին հաքկընա քեամիլ-
 լնյէ էօյիւտ, հիճապա տէլիլ, վէ
 Ալլահըն գուվվէթինէ աշիքեար վէ
 ունուտուլմազ պիր ըսպաթ օլսուն տէ-
 եի օնլարը օ հիէթիլէ պրրաքտը չըք-
 տը կիթտի տէյի թարիֆ էտերլեր :
 Պիր տէֆա տահա պիր շէհրտէն
 կէչերիքէն պիր գըղսլպաշ հաքիմին
 նահաք շերահաթ քէստիլինի կէօր-
 տիքտէ՝ օչ խայընըն զուլմունու մէն

էթմէք իշին եւքընընտա օլան պիր
 իրի թաշը գահր իտիւպ տաղըլսըն բադ-
 ջա բարչա օլտուն տէյի էմր էթտի •
 վէ հաքլքի թ հալ իւզրէ օ թաշ պիր-
 տէն պիրէ բարչալանըպ ուֆաք ու-
 ֆաք տաղըլմաղըլա ճէմիի ի թրաֆտա
 օլանըլարա խէյֆ կէլտի • վէ հաքիմ
 տալի թիթիւրէյերէք սիճիլինի կէրի
 շէվիրիպ տօղըուլըք իւզրէ հազըլը
 հազ էթտի :

Պու ազիզին հիքեայէսինի էրմէնի լի-
 տանընտա եազմըլ օլանըլք պու հիքմէթ
 լերի եպիսկոպոս օլտուղունտան սանը-
 րայա գայտ էթմիշ տիրլէր • վէ նաքլ
 էտէրլէր քի յք է՛նկոք Վուհ բէ-
 ղամպերին կէմիսինի կէօրմէք արզիւ-
 սի իլէ տաղըն թէփէսինէ չըքմաք միւ-
 րատ էթմիշ • վէ լաքին էմրի հաքկըլա
 մահալինէ եէթիշմէք վէ կէօրմէք մի-
 էստէր օլմայըպ • եալըլըզ օ կէմիսին
 պիր բարչա թախտտսընա մալիք օլուպ
 կէրի տէօնէրիքէն եօլ իւս թիւնտէ պո-
 միւճիւզէլէրի իլէմիշ •

25-2013

Տաղա չբարդընըն վասֆընտա պու-
նու տախի թարիֆ էտերլէր , քի քէն-
տի վէ պիլէսինճէ օլանլէր սուսուզ
գալտըքտա՝ սր Յակորուս տուասը ի-
լէ պուշընը տոյատըղը մահալտէն պիր
պերաս վէ լեղիզ սու աքմայա պաշա-
մլշ : Աէ պունտան էվվէլ նաքլ է-
տերլէր քի սր Յակոր Վարուգէ նա-
մինտէ պիր ճգնաւորու կէ օրմէք միրա-
տը իլէ եօլա չըրըպ գարչըսընա պիր
չայ ոաստ կէլտիքտէ , օ պիր եաքատա
օլան պաղճըրարտան կէ չիտ սիւալ ի-
տիւսլ՝ անլէր տախի սէն պիր ճգնա-
ւոր ատէմ օին սույուն իւղէրինտէն
եիւրիւյիւ վէր կէչ տէտիլէր իսէ , չա-
քըճաք արքասընտան ապասընը չըքա-
քըպ սերիսլ իւղէրինէ օթուրտու վէ
սույու էօյլէ կէչտի : () պիր եանա
կէչտիքտէ սպատան օն իքի տամլա
սու տամլայըպ օն իքի աղաճ հասըլ
օլտու : Աէ սօնղրու իշճիլէրէ նէ տիր
իշէտիկինիզ գարտաշար տէյի սիւալ ի-
տիւսլ , անլէր տախի գէֆք թարիխի իլէ

Թիքէն տիքիօրու զտէյի ճէվապ իԹ
տիքտէ՝ տէտիյինիզ կիպի օլսուն տէտի օ
վէ անիտէ պաղ պի Թիւն Թիքէնլիք
օլտու տէրլէր : ԱիհայէԹ Մարուպէ
իլէ կէօրիւշտի քաէն սօնդրա օ արատա
ահալիի Աիսիպին հէնիւզ վէՓաԹի-
տէն եպիսկոպոսլարընըն եէրիսէ պիք
մինասիպ քիմէսնէ արամաք մէրամը իլէ
Մարուգէյէ կէլիպ տանըշտը քլարըն-
տա , օլ տախի նք Հակօրու հաԹըր-
լարընա պըրաքըպ՝ ճիւմլէնին ոէի իլէ
եպիսկոպոս նասպ օլտու : Պէօյլէ օլ
Ղլահանի ոիւԹպէյէ նայիլ օլտուք-
տան սօնդրա՝ իքիսի պիրլիքտէ քիլի-
տէյէ կիրէրիքէն՝ ավուսունտա օն պէշ
տէնէտէն պէրիւ եաԹըր պիք քէօԹ-
թիւմիւ սաղալԹտըլար : Պու միւճիւ-
զէի մէսհէպի ախէրտէն պիրիսի կէօր-
տիքտէ , քէնտի պիր քէօԹրիւմ էվ-
լատըրը կէԹիլիպ նըլարըն էօնիւնէ
գօտու . վէ օլ ատէմի քէնտի տայրէ-
օի իլէ տինսիզ լիքտէն՝ վէ չօճուղու
քէօԹրիւմլիքտէն խէլաս իսիւպ

ԹՕՆՂՐԱ պՈՒ ՀՕՃՈՒԿ պիր ախեր քէՖ-
 սիղ լիքտէն էօլտիւ իսէ , օլ զաման տա
 միւճիւլէ իլէ տիրիլթտիլէր : ՊՈՒՆԼԱ-
 ՐԸ պէօյլէ թարիֆ իաիւպ՝ սօնղրա տա
 տաղա չրքմասընը իֆատէ էթտիք-
 տէն սօնրա՝ օ գըղլարըն վէ հաքիմին
 հիքեայէսի նաքլ օլունուր թարիսի էր-
 մէնիանտէ . լաքին ձէօտորեդոս պու
 իքիսինի եալընըզ զիքք էտիպ պուն-
 տան սօնղրա եպիսկոպոս օլմասընը
 վասֆ էտէր . վէ պու էսնատէ տահա
 սատէ քահանայ իմիշ գըեաս էտէրլէր
 պազիլէրի :

Էր նէ հալ իսէ պէօյլէ ազիզ ատէմ ,
 թէօտորեդոսուն պույուրտուղու միւ-
 ճիւպինճէ , հէր եէրտէ շէօհրէթլի վէ
 ալէմէ սէվկիւլիւ օլմաղ իլէ՝ ամմէ օն-
 տան մինասիպինի պուլամայարաք՝ Վի-
 սիպինէ եպիսկոպոս նասպ օլտու : Վա-
 քին ռատէթինէ գարշը օլարաք տաղ-
 լարը ֆէտա իտիւպ շէհրէ կէլմէքլէ ,
 հիչ պիր խիւսիւստէ կէրէք նաֆաքա-
 րը կէրէք էսպապը թարաֆընտան պիր

սօնդրա պու չօճուկ պիր ախէր քէֆ-
 սիդ լիքտէն էօլտիւ իսէ , օլ զաման տա
 միւճիւղէ իլէ տիրիլթտիլէր : Այունլա-
 րը պէօյլէ թապիֆ իտիւպ՝ սօնդրա տա
 տաղա չրքմասընը իֆատէ էթտիք-
 տէն սօնրա՝ օ գըղլարըն վէ հաքիմին
 հիքեայէսի նաքլ օլունուր թարիխի էր-
 մէնիանտէ , լաքին թէօտորեգոս պու
 իքիսինի եալընըղ զիքր էտիպ պուն-
 տան սօնդրա եպիսկոպոս օլմասընը
 վասֆ էտէր , վէ պու էսնատէ տաճա
 սատէ քահանայ իմիշ գընաս էտէրլէր
 պազիլէրի :

Էեր նէ հալ իսէ պէօյլէ ազիզ ատէմ ,
 թէօտորեգոսուն պույուրտուղու միւ-
 ճիւպինճէ , հէր եէրտէ շէօհրէթլի վէ
 օլէմէ սէվկիւլիւ օլմաղ իլէ՝ ամմէ օն-
 տան մինասիպինի պուլամայարաք՝ Աի-
 սիպինէ եպիսկոպոս նասպ օլտու : Ա-
 քին ռատէթինէ գարշը օլարաք տաղ-
 լարը ֆէտա իտիւպ շէհրէ կէլմէքլէ ,
 հիչ պիր խիւսիւստէ կէրէք նաֆաքա-
 րը կէրէք էսպապը թարաֆընտան պիր

տէն գայլամատը . համտա օ Մկրտչե-
 ղունտա իւերիլէտիքճէ՝ Հոգին սրուն
 տախի հէր տիրլիւ ինայեթէրի վէ
 իհասնէրի իւզէրինտէ թերաքիւմ ի-
 տերիտի : Պիր կիւն պիր մահալտէն
 կէշտիյի եերտէ ֆուքարատէն պիր իքի
 քիշի էօնիւնէ շքքըպ՝ եալանըլա պիր
 սյաքտաշէրինի էօլիւ պէլլիլէտերէք՝
 ճէնողէսինի տէֆն էթմէյէ իքթիզա
 իտէնի անտէն սատաքա տիլէտիլէր :
 () Լ տախի մերամլէրի իւզրէ վերտիք-
 տէն սօնղրա էօլմիշէր տուասընը
 պաշայըպ ատէթ իւզրէ թաքսիւաթը
 ալֆ , վէ քէնտի ճէննէթ մէպեանե
 աղիզէրին մէսրուրիէթիննէ նայիլ օլ-
 սուն տէյի տուա օգուտու . պի հիքմէ-
 թի խիւտա օ տուա էթտիյի եերտէ
 օ թաքլիթ էօլիւ սահիհան էօլտիւ :
 Սը Յակոբ կէշիպ եօլունա կիթմէք
 իւզերէ իքէն՝ օ հիլէյի գուրան սէ-
 ֆիլէր սէլինէրէք կէրի տէօնիւպ , պիր
 տէ սյաքտաշէրինի նէֆէսսիզ պու-
 լուպ՝ խիլաֆէրի կէրչէյէ թէփտիլ օլէ

տուղունու կէօրիւճէք միւթէհայիր վէ
 էլէրի պէլտէ գալտըլար : Նաչար Ն.Է
 լահ ատամընա սըղընմաքտան ղայրը
 պիր եօլ պուլամայրպ , Ֆիլհալ գօշուպ
 սյարէրինէ սարըլտըլար , վէ հիլէլէ-
 րինէ ֆուքարալը քլարընը վէսիլէ թու-
 թարաք գապահաթլէրինին ալֆընը ,
 վէ եօլէնին տիրիլմէսինի ոէճա էթ-
 տիլէր : Վ.զիղ ստէմէ սըտքընըն պիւ-
 թիւնլիյիւնտէն էօլիւմէ տախի հէօքմ
 էթմէք միի շկիւլ կէօրիւնմէյիպ՝ անի-
 տէ պիր աճայիպ մէրհամէթիլէ նիազ-
 շէրինի գապուլ էթտի : վէ տուասընըն
 գուլվէթի իլէ ախրէթէ կիթմիշ օլան
 ճանը թէքրար տուասըլիլէ կէրիլէ
 շէվիրտի :

Պու ազիղ հայրապետին տուասընըն
 հուզուրու պարիտէ նէ տէրէճէ մաք-
 պուլ օլտուղու Վրիտսուն նիւսիպէթլի
 էօլիւմիւնտէ տախի աշիքեսար օլտու :
 Նաքին էվվէլա պու քիւֆիւրպազըն
 թէօրէմէսինի , վէ սք Յակորուն ա-
 խէր սք հայրապետէր իլէ Վինիլլէք

Մինադասունտա օնա գարշը էթտիք-
 ւերինի դըսսաճա վասֆ էթմէք Փարզ
 տըր :

Եֆէնտիմիզ տիւնեանէ կէլտիքտէն
 օնըրա 318 սէնէսի թարիխինէ գա-
 տար իւմիւ տիւնեատէ ալիմէր վէ
 հէօքիւմաթ սահիպէրի , վէ ճիւմէ
 ալեմ պէօյիւք վէ քիւչիւք ազիզ
 Տիւնիմիզէ հասիմ օլուպ՝ հէմէն հիշ
 սօլուք ալտըրմայարսք հէր տիւրլիւ
 եօլիլէ մէնինէ վէ նապէտիտ օլմընա
 շալըշմըշ իքէն . թաղա էքէր , թասալ-
 տի թէր , իսկէնճէլէր վէ գաթիլէք
 արթտըքճա շէրէֆի վէ գուվլէթի
 իւթէ գօյուպ՝ գատիմ ֆիւթաաթ իլէ
 հէր եհրտէ մէյտան ալուպ վէ ճէմի-
 էթլի քիլիսէլէր բէյտա օլուպ խրիս-
 թիանըք կէօյտէն էնմէ պիր պէլկիւ-
 դար , վէ տիւնեատէ թէմէլլէշմէսի կա-
 լըլը միւճիւզաթ օլտուգունու թաս-
 տիք էթմէք իշին Մլա՛ թաալէտէն
 գարար վիրիլէն վաքիթ թէքմիլ օլ-
 տու իսէ՝ Վօստանթին նամ կայսէք

Ուում տեղէ թինէ իմբերաթօր օլումայ՝
 Տինի իսէվիէ տախի անընլա թախտա
 օթուրտու . վէ նիճէքի ինսանի էօրֆ .
 լէրտէն գօրքմազ վէ նէնիլմիզ օլտու
 զու աշիքեար օլմուշուտու իսէ , քէ
 զալիք սուրուրտա վէ ռիւսաթտէ տա
 խի տայրմ պիր գարար՝ տիւնեա սալ
 թանաթընըն ալտատըճըլըզընա գա
 բըլմազ վէ շէթանի ֆէնտէրին Տիւ
 պիրի իլէ ալթ օլմազ , վէ անը շէօճ
 բէթլէնտիրմյէ պէօյլէթմէյէ , վէ լէ
 քէսիզ սաքլամաղա պիր Մ. Ահաճանի
 գուվէթ տայմա մուպաշըրէթ իտէր
 օլտուզու թահքիք օլմայա պաշլատը :
 Ա՛՛՛՛ նէ՞ Տօշ , նէ՞ կիւզէլ տիր օ վա
 քիթլերին թասսիլի . ամմէ պիւթիւն
 բութրէրէսթլիյի տիւնեատէն տէֆէ .
 տիպ թանդըրեա վաճիպ օլան իպա
 տէթի իճրա էթմէք զայրէթինտէ . ե
 պիսկոպոս քիւրսիլէրինին Տէր պիրին
 տէ Տէմէն պիրէր ազիզ ատէմ օթուր
 մուշ , էսկի ֆաքրուլըր գանաաթը վէ
 քէսիբայէլիյի էլտէն պըրաքմայըլ իօ

Թիպարէրինի վէ պէջի քլի քլէրինի
 Քաբաթ Մ. լասհըն շարընը վէ ճանլէ-
 րին սէլամէթինի արամաքլա իճրաէթ-
 մէտէ . օլ ազիզ կիւնլէրին . օէսմի պո-
 տուր :

Ապին լային շէյթան քի տիւննա ա-
 խըրընատաք հէր էյլէյի գարշուլամաք-
 լա ինսան գըսմինէ խիւսիւմէթ իճրա-
 էտէճէք տիր , նէ ֆէնտլէրէ մալիք
 տէյիլտիր : Արատըճըյա մաքսուս օ-
 լան իպատէթի քէնտինէ թահսիս էթ-
 մէք ֆէնտի մէյտանա չըքըպ ինսան-
 լէրի էյլէ ալտատամազ օլմայա պաշ-
 լայընճա եարատըճըյը տախի եարա-
 տըմըչար սըրասընտա պէլլիլէթմէյէ
 եիզ թութտու , վէ քրիստոնեալըղա
 գալչը քէնտի իշինտէն , վէ Վ. Ծուն
 քէնտի էն եազըլէրինտէն հասիմլէր
 քէյտա իտիւպ , թէմէլինտէն եըգաճա-
 ղուտը , էյէր գա սիլ օլտա իտի :

Իսկէնտէրիէ շէհրինտէ Մ. րիոս նա-
 մինտէ աիր ոուհպան օլտուքճա ա-
 քլլը վէ իթիպար սահիպի օ մէմլէ-

քէթին եպիսկոպոսւ օլամատողընա
 ինժաալ իտիւպ , հասի թինտէն ե
 պիսկոպոսունունն էօյրէ թտիքլէրինտէ
 պիր եաղնըչ պուլմաք ի թտահասընա
 տիւշտիւ : Պու նէվսանիէթլի ֆէյիւ
 անտէ կիթտիքճէ աղմաղլա՝ Տինիւֆի
 զին աղիզ սըւլարըլը ֆարղ օլան միւ
 ծիւպինճէ Վլաս պէօյլէ էօյրէ թմիշ
 տիր տէյի նասըլընը վէ նիչինինի արա
 մայարաք ինանաճաք եերտէ , քէնտի
 աքլընա սըղամայաճաք շէյլէրի թա
 սիհ էթմէք սէվտասընա տիւշիւպ
 Վմենանք երրորդու թիա ազլլ երտիր
 մէք իսթէտի : Պիր Վլաս վէ իւչ
 անձ նասըլօլա պիլիւ իտիյի՛ի ույտուր
 մաք իսթէյերէք նիհայէթ քէնտիտի
 եօլտան չըքտը , վէ յն քն էֆէնտի
 միղին Վլասըղընը ինքեսար իտիւպ ,
 օտա պիր եարատըլմըչ տըր , վէ Վե
 շահ թաալէ սօնդրատան օնու զայրը
 եարատըլմըչարըն իչինտէն այրըլպ՝
 էվլաթլըղա դատուլ իտիւպ՝ իքրամէն
 Վլասըք քայէսի վիրմիշ տիր տէյի

քիւֆիւղէր էօյրէթմէյէ պաշլատը օ
 Խսկէնտէրիէ եպիսկոպոսու սբ Վ. Ղէք-
 սանդրըն նասիհաթլէրի՝ վէ Եօլա կէ-
 թիրմէյէ շալըշմասը Փայտա իթմէյիւպ՝
 իլլա Վ. իոս թարաֆկիւլէր բէյտա ի-
 տիւպ եաղնըը մէյտան ալմայա պաշ-
 լատը իսէ , Վ. օստանթին փատիշահըն
 տախի գուլաղընա վարըպ , Տին ղայ-
 րէթի իլէ թէզվարի մէնինէ շալըշմաթ
 վաճիպէի զիմմէթի օլտուղունու աղ-
 նատը . վէ պու իշին ալէվէնիպ՝ վա-
 քիթ վիրիւրսէ , պիր պէօյիւք եան-
 կըն հասըլ էտէճէյիի աթը միշա-
 ատէ էթտիքտէ , սբ Մեղբոստրոս
 Հոմա հայրապետինին ուէյի թէտպի-
 ըի իլէ ճիւմլէ եպիսկոպոսլարը ճէմ
 իտիւպ Չինիղլիք շէհրինտէ պիր ու-
 մում Մինաթօսուլա պու մոսլահաթըն
 թանզիմինէ մուպաշըրէթ էտիլմէսինի
 միւրատ իթտի . վէ ճիւմլէսինէ տէ
 թարաֆը տէվլէթիմտէն հարճի բահ
 վէ Եօլ էմիրլէրի կէօմտէ իւպ՝ իքա-
 մէթլէրի միւրուրինտէ տախի թային

Թայանաթ Թէրթիպ էթտի :

Տալէթ օլունան եպիսկոպոսէրին հեմէն շօղու սբ վէ աղիզ ատէմլէր իքէն , սբ Նակոբ հէր վէճճ իլէ հիւ պիրինտէն աշաղօ գալմաղըտը . հաթտա Վոստանթին փատիշար անրն մէգատիրինի Թանընըպ , էն զիատէ իթիպար վէ ոաղպէթ էթտիքլէրինին պիրիսի տէ պու սբ Հայրապետիմիզ տիր :

Պու մէշուր ճէմիէթէ սբ Հայրապետէր Մրիոսու կէթիրտիպ սէօյլէտիպ՝ եազտրղը քեաատլէրի օղույուպ եաղնըշնը աշիքեար էթտիքտէն սօնըրա , սբ քիթապլէրին էօյրէթտիքլէրի իլէ , վէ սբ առաքեալարտան պէրիւ ճէմիի քիլիսէլէրտէ ուլուտան ուլույա գալմա իթիգաթըլա ոուպար իտիւպ , Մրիոսուն էօյրէթտիյի պիզիմ սբ Մուսքեալարտան էօյրէնտիյիմիզէ մուղայիր տիր , Տինսիղ լիք տիր , քիւֆիւր տիւր տէյի ֆէթվա վէրտիլէր :
Ենհայէթ իթիգաթըմըղը աշիքեար է-

տէճէք , վէ ետդնը՝ մանայա պիր թու-
 թամարք քէօշէսի պըրուքմայաճարք
 պիր լուղղէթ աբայըպ համագոյակից
 լուղղէթինի պուլտուլար : Պու լու-
 ղէթ զաթլէրի պիր , եսխօտ պիր զաթ-
 տէն տէճէք տիր , վէ պունու աղնա-
 տրը , թի հէմ Փէտէրուլասըն հէմ
 Իպնուլասըն Վլասըղը սյըը սյըը Վե-
 լասըղա մալիք օլարաք տէյիլտիր , իլ-
 լա իքիսի տէ Վլասանի պիրէր անձ օ-
 լարաք պիր զաթտէն եսխօտ պիր Վե-
 լասըքտան , պիրի պիրինտէն պաշկա
 անձ , լարին հիշ Փէրքօիղ եքիսի պիք
 Վլաս տրը : Պունտան սօնըրա օ մէշ-
 հուր իթիգաթ նամէի , եանի պիզիմ ա-
 լէսէվիէ պէօյիք Հաւատամք տէտիյի-
 միլի եազըպ օ լուղղէթի մարսուս ի-
 ջինէ կիրտիրաիլէր . վէ ճիւմէ խրիս-
 թիցանլէր պէյլէ իման կէթիրիպ ի-
 թիգաթլէրինի եքրար էթմէլն տիրլէլ
 տէյի թէմպիհ պույուրտուլար : Վրիսս
 վէ թարաֆկիրլէրինտէն պիր գուշ ե-
 պիսկուպուլար պու լուղղէթ եէնի պիր

իճատ տըր, վէ նր քիթասլէրտէ զիր
րի եօք պահանկսի իլէ . դարչը տու
րուպ գապուլ էթմէք իսթէ մէտիլէր ի
սէ , Լ. լաճ էվատընա գարչը էթտիք
լէրի քի. ֆիւրլէրէ լանէթ օդույուպ
քէնտիլէրինի վէ անլէրէ սիւլիւք ի
տէնլէրի քիլիսէի շէրիֆտէն այըրըպ
ռէթտ էթտիլէր : Կ. օստանթին տա
խի զաղէպէ կէլիպ մէմլէքէթլէրի իճ
թիլալէ վէրմէյէ ֆըրսաթ պուլմամա
լէրի իչիւն Տէր պիրինի պիրէր մահա
լէ նէֆք էթտի : Կիճայէթ նր պա
պալար ախէր նըզամա մէօճթամճ օլան
խրիսթիանլըք մասլահաթլէրինէ մու
պաշըրէթ իտիւպ լաղըմը իւզրէ գա
նունլէր գօտուքտան սօնըրահէր պիրի
մէմլէքէթլէրինէ ալտէթ իթտիլէր
Պէյլէ նր Է՛յալօք տախի թէքրար
Կիսիպինէ կէլիպ պիր գաթ տահա
ղայրէթլի քէնտի եպիսկոպոսլուք խըզ
մէթլէրի իլէ մուքայէթ օլուպ քէնտի
ճումասթընը Տէր տիւրլիւ եաղնըշ
տան վէ քէմիքտէն խէլաա էտէրէք

Ճիւմէ էյլեքլէրտէ իլէրի վարտըրմաք
 իւզէրէ իտի : Չիւնքի պու ազիզին
 Վլաճանի զայրէթինէ վէ տողրուլու-
 զունա ամմէ իսթինատ իտէր իտի :
 Քիլիսէի շէրիֆէ մաքսուս օլան ճիւմէ
 մասլաճաթլարտա ախէր եպիսկոպոս-
 լար օնուն ուէյինի իսթէրլէրիտի վէ
 ճիւմէսինէ տէ մինասիգի վէճճի
 իւզրէ եթիշիր հօշութ իտէր իտի :
 պու արատա Վնթէքքէ եպիսկոպոսու
 սք Նւստացիոսուն պիր Մինագոսուն
 տա տախի պուլունմուշ օլտուղու իմ-
 զասընտան աշիքեար տըր : Վնճաք
 Վրիոս տախի քէնտի թարաֆընտան
 պիր գաթ տաճա մէյտամա չոքրպ օր-
 թալըղը ալթ իւսթ էթմէյէ տուզաք-
 լար պուլմատա իտի :

Վիչինիօս փատիշահըն սասըրք էհլի
 վէ Վ.օստանթինին պիր թանէ վէ զայ-
 էթ սեվկիւլիւ գըզ գարտաշը Վ.օս-
 թանցա սուլթանըն վէֆաթը եպրլաշ-
 տըքտա՝ փատիշահ գարտաշընա քէն-
 տինին պիր քաճանասընը թավսիէ իօ

տիւպ նաղարընտա օլսուն, վէ նտտի-
 հաթընը տիյնէսին տէյի վասիէթ էթ-
 միշ իտի: Վ. օստանթին տախի հէմ-
 շիրէսինին նուֆուզունու եէրէ տիւ-
 շիրմէմէք իշիւն պունա հաթաէն զի-
 ստե իթիպար վիրմէքէ, օ բարազ-
 քի սիւրէթի հագտան կէլէրէք իֆ-
 բաթ միւրայը՝ վէ կիզ լիճէ Վ. բիոսուն
 վէ եաղըշընըն զայրէթին կիւտէնէր-
 աէն իտի, ուսուլ ուսուլ ոխւսաթ պուլ-
 տուքճա օնուն մէթ ինի էտէրէք օլ-
 տէրէճէյէ կէլտի քի, փատիշահը գան-
 տըրտը՝ Վ. բիոս ֆիքրի աշնաշըլմատը-
 զընտան նահաք եէրէ օ պէլիէլէրէ օղ-
 բամըշ տէյի: Պու կէօնէ գանմաղ իլէ
 Վ. օստանթին տախի սէօզ վէրտի, քի
 էկէր Վ. բիոս ձինիզ լիք Վինաթօսուն-
 տա ռաիկեան օլունան միւճիւպինճէ
 հէր շէյի գապուլ իտիւպ իթիգաթ կէ-
 թիքիքէ՝ քէնտի տախի գապահաթընը
 ալֆ իտիւպ իթլաղընը վիրէ: Տէրա-
 գապ Վ. բիոսա հապերի վիրիլիւպ՝ օլ-
 տախի լէճնիս լուղէթլէր իլէ քէն-

տի՛ի աւրլ տօղրու իթիգաթ իւղէ ի-
 նանըեօր պիլտիրիպ իթլաք օլտու : Աե
 լային շիւքի քենտի եպիսկոպոսու վե
 ախէր նք եպիսկոպոսլար անըն հեյլե-
 քեարլըղընը պիլէրէք՝ Չիւիղլիք Աե-
 նաթօսունունն էօյրէթտիյինի լուղէթ
 պէ լուղէթ գապուլ իտիւպ աշիքեար
 թաքրիւր էթմէտիքճէ քիլիսէնին պիր-
 լիյինէ գապուլ էթմէմէք նիյէթինտե
 դավի իտիլէր , օլ Ֆէյլի դալիպ ատէմ
 վէ թարաֆկիրլէրի Վօստանթինին
 հուղուրունտա եիւղ պուլմուշ օլմաղ
 իլէ , մերամլէրինի ճէպրի եիւրիւթմէի
 գուրտուլար : Աթէտէ պէրիտէ պի-
 քիքինթիլէր իտիւպ՝ նաֆիլէ եէրէ չօք
 շարլշարքտան սօնղրա , Ատտմպօլտա
 ճէմ օլուպ՝ տօղրուլուք դայրէթինտե
 օլան ազիղլէրին հէր պիրինէ պիրէր
 տիւրլիւ իթթիրա էտէրէք փատիշա-
 հը օլ տէրէճէ թաճըղ էթտիլէր՝ ք
 քենտիլէրինի հէր վէճհիլէ տօղրու
 պէլլիլէիպ , օ պիր ազիղլէրին համա-
 գոյակից լուղէթինէ օլան եարլշօք

ըրողնը նէ լսանիւթ վէ իթ.ոահա գը-
 Եաս իտիւպ զաղայս պատ օլոյօր-
 լար տէյիւ նազարտան տիւչիւրմէյէ
 պաշլատը : () Լ էսնատէ Ստամբուլ Ե-
 պիսկուպոսու սը Վ. զեքսանդր իտի . վէ
 սը Նահոր աղիզիմիզ տախի պու ա-
 փիթանէտէ պուլունուրուտալ : Վ. օս-
 տանթին փատիշահ պու սըլադըն ոէ-
 ճասընը , նասինհաթընը , վէ Եպիսկո-
 պոս մէլ թլիեի իլէ գարշը կէլմէլէրինի
 տիյնէմէեիպ , զարպը տէսթի իլէ Վ. ի-
 սուլ քիլիսէնին ճէմիէթինէ կիրտի-
 րէճէյինի աշիքեար էթտի իսէ , օլ իքի
 աղիզէր շարէսիզ գալուպ թանդըր մաս-
 լահաթընը թանդըրնը քէնտիսինէ ի-
 հալէ էթմէքտէն զայրը Ե. Լ. պուլամա-
 տըլար : Աք Նահորուն ոէյի թէտպի-
 թի իլէ ալէմէ տուա վէ օրուճ թէմ-
 պիհ օլունուպ , քէնտիլէր տախի տու-
 այա տուրնուլար : Պու արատա օ քիւ-
 Փիւրպազ Վ. իոս վէ թարաֆկիրլէրի
 ալայիլէ քիլիսէեէ կիթմէեէ հազոր-
 լանմաք իւզէրէ իքէն տիքիլի թաշմէ-

տանընտան կէշտիյի եւրտէ՛ օլ սէֆի-
 լէ պիրտէն պիրէ պիր վէճա իսաա-
 պէթ իտիւպ մերձան սէմ թինտէ օ-
 լսն մահայլէրին պիրինէ կիրիւյ ու-
 հաթլըք արար իքէն՝ պաղըրսալէրի
 տէօքիւլտիւ սէրիլէ գալտը : Աթրաֆ
 օնուն կէճիքմէսինտէն շիւփհէլէնիւյ ,
 նօլա աճապա տէեի թասիհինէ կիթ-
 տիքտէ՛ օնու օ հալիւզրէ ճանսըղ լէշ
 պուլուպ հիճապլէրինտէն սալուշան
 սալուշանա օլտուլար : Պէօյլէ պիր ա-
 զիմ միւճիւզէ իլէ հագ թասալէ ազմի-
 շան օ եարամազըն մէլսնէ թինի աշի-
 քեար իտիւպ պու տիւնեատէն զազէ-
 պինի վերմէքլէ օլ աղիպլէրի սըքլէթ-
 տէն խէլսս իթտի :

Աբ Յակոբ պունտան սօնդրա մէմէ-
 քէթինէ ալտէթ իտիւպ քէնտի ճե-
 մասթընա ոուհանի վէ թէնանի պա-
 պալըք իտէր իտի . վէ ահալիի Աի-
 սիպին Շ ապուհ աճէմ շահընըն կե-
 լիւյ մուհասէրէ էթտիյինտէ աշիքեար
 կէօրտիլէր քի պիր մէմէքէթտէ

պէջլէ պիր աղիզին պուլունմասը բա-
հա եկեթիշմեզ պիր հազնէ տիր :

Ըճեմէր Սոււմ տէվէթինին գատիւմ
տիւշմենի օլարաք , Վօստանթին փա-
տիշահ հայաթտէ օլտուքճա , հիւճմէ
ճէսարէթ իտէմէյիւպ ոահաթ տու-
րուրէր իտի : () Ը վէֆաթ իթտիքստէ
ղալիպ կէլմէյի գօլպ պէլիլէմէքլէ
Սոււմ իւղէրինէ ճենկէ եիւզ թու-
թուպ իւշ տէֆա Վիտիպինէ մուհա-
սէրէ գօտուլար . վէ իւշ տէֆասընտա
տա սբ : Նակոք հայրապետին տուասը
գարշը կէլիպ մաղլիւպ օլարաք կէ-
րի տէօնմէյէ մէճպուր օլտուլար : Իւք
տէֆասը մուհասսէրէ իքիպ սիւրմիւ-
շիւտիւ . իքինճիսին տէ իւշ սյ . իւշինճ-
ճիսիւ են զարպլըր օլմաղլա պիր
աղ թախիլլի վասֆ Էթմէք ֆարզ
տըր : Վօստանցիօս փա իշահ Վօս-
տանթիին օղու պէրիլէրի պըրաքըպ
զօրպա Մանիէնցիօսա գարշը կիթմէ-
եկէ մէճպուր օլտուքտա , Շուպոհ շահ
ֆըրսաթ տըր տէեիպ մէօքէմէլ ա-

քեր իլէ Քիլէր իլէ , վէ հեր տիրլիւ
 մուհասերէ ալաթլէրի իլէ կէլտի Նի-
 սիպիլի գուշաթտը : Տէօրթ այ միւ-
 թեմասի հիշ սօլուք ալտըրմայարաք
 շէհրին ալմմասը իշին լաղըմ կէլէն
 Ֆէննլէրին հիշ պիրինի իհմայ իթմե-
 տի . էվվէլա ալաթլէր գուվվէթի իլէ
 վէ լաղըմլարըլա վարըշէրի երքմայա
 եկթմիշ կիւն նաֆիլէ շալըշտլքտան
 սօնլրա , պու սիրէթ իլէ պաշա չը-
 քամայընճա , մեմլէքէթին իշինտէն
 կէշէն շարն սույունու եիքսէք պէնտ-
 լէր իլէ ալըղոյուպ , սու պէնտլէրին
 եիքսէքլիինէ չըրընճա , պէնտլէրի
 ելքտըրտը . վէ ալըզօնան սուլար պիր-
 տէն պիրէ հըղըլա պօշանըպ շէհրին
 տիվարլէրինէ շարմայըլա գըոք էլլէ
 ասըմ գատար եեր ելքըպ աշա դօ-
 տուլար : Գըղըլպաշ աոքերի մեմլէ-
 քէթ էլլէրինաէ գընաս էտերէք շէն-
 լիք էթմեեէ պաշլատըլար . լաքին սու-
 եուն թաշկըլըղը սէպէպինէ կէշիւ
 սուլունմասըլընտան հիւճիւմիւ վէ

զայլ ի թափի երթեսի կիսնէ պրբաթ-
 տըւար : Վ. քնտիլէրինէ թաքլիէթ վի-
 ըիւպ սապահըսը եւրիւյիւշ իտիւպ
 շէհրէ կիրմէք իսթէտիքլէրինտէ էս-
 կի վաւընն արտընտան պիր եէնի սի
 վար պուլուպ շաշա գալտըւար : Ան
 ճակրբ պէօյլէ իչէրիտէ օլան ճէնկ-
 ճի թայիֆէսինէ վէ ահալիէ ճէսարէթ
 վէ զայրէթ վիլիւպ քէնտիսի քիլի-
 սէտէ տուայա տուրուր օրտան սյրը-
 մաղըտը : Պիր տէֆա Շապուհ շահ
 քէնտիսի հիւճմէ մուպաշարէթ իտիւպ
 վարըշէրէ եսքըն վարտըղընտա , իւ-
 զէրինտէ փատիշահ գընաֆէթլի պիր
 տտէմ կէօրտիւ քի լիպսուէլի վէ թա-
 ճը աճայիւպ պիր բարլայըշըւա շաֆթ
 վէրիր իտի : Պունու կէօրտիւքտէ
 Վ. օսթանցիօսու օրտտա գընաս ի-
 տիւպ , եօք տուր տէյի քէնտինի ի-
 նանտըրմըշ օլան ռիճալէրինտէն էօր-
 քէսին ալմաք իսթէրիտի : Վաքին օ-
 նուն օրտտան չօք ուզաք օլտուղունու
 թէքրար սահին հապէր ալտը իտէ :

Թանգրը քենտիսի հիքմէթլի գուտ-
 րէթիլէ օ շէհրի մուաֆաղա էտի-
 օր օլտուղունու աղնայրպ , խըրսըն-
 տան կէոյէ տօղրու եայընը գուրուպ
 պիր օք ֆըրլաթտը , սանքի ինթիքամ
 ալաճաք կիպի : Այն եփրեմ նք Յա-
 կորուն շայիրտի վէ սարկաւաղը , պու
 տինսիղ լիք վէ տէլիլիք տերեճէսիղ-
 լիեինի կէօրտիքտէ , նք Հայրապետե
 ուճա էթտի , քի տիվարլէրին իւզէ-
 րինէ չքքսըն տիւշմէնի գահր էթտին օ
 Այն Յակոր տախի օնա բէք էյի տէյիպ
 պուրճլարըն պիրինին իւզէրինէ չքք-
 տը . վէ կէօղիւնիւն էօնիւնտէ սայը-
 սըղ ապէր կէօրմէքլէ ֆաքաթ պու
 ղաղէպի տիլէտի օնլարա Թանգրտան ,
 եանի իւզէրլէրինէ ուֆաճըք սինքքլէր
 եաղտըրսըն տէյի նիաղ էթտի , էն
 քիւճչիք հսյլանաթ մարիֆէթիլէ
 գուտրէթիին իճրասընը կէօսթէրմէք
 իչին : Հաղ Թաալէ հաղսրէթլէրի տա-
 խի աղիղ գուլունուն տիլէյիսի սաա-
 թընճա գապուլ իսիւպ , սիւրիւ սիւրիւ

սինէք ճիւղէր պիրտէն պիրէ դըղըլպաշ
 օրտուսունուն իւզէրինէ եայըւընար •
 վէ Ֆիլէրին խորթումունա , աթլարըն
 պուրունլարընա վէ գուլաքլարընա սօ-
 քուլմաղըլա հայվանլարը օլ ոիւթպէ
 գուսուրթտուլար , քի տիգկինլէրինի
 վէ գուսկունլարընը գըրըպ իւզէրլէ-
 րինտէ օլանլէրի աթարլարըտը , վէ
 զապթլէրի միւմքիւն օլմայարսք էօ-
 թէյէ պէրիյէ գօշարլարըտը : Պունուն
 իւզէրինէ թափուն հասթէլիսի վէ
 գըթըք տաիի իւսթէ կէլիպ հայը
 սաքէր տէ պէօյլէ հէլաք օլմաղըլա ,
 նիհայէթ (Լապուհ թանղընըն գուս-
 րէթինի թանըմայա մէճպուր օլարսք
 մուհասէրէի գալտըրտը , վէ ալաթլէ-
 րին ճիւմէսինէ աթէշ վիրիւպ շէքիւ-
 տի կիթտի :

Իհթիմալ տըր քի նք հակոբուն տու-
 սար իլէ օ թափուն դազէպի դըղըլ-
 պաշ օրտուսունա վիրիլիւպ Նիսիպին
 ճէմաաթընա սիրաաթ էտէմէտիլիսէ
 պինաէն՝ սօնղրա կէլէնլէր օլմաղըլ

Հայրապետի պու իլէթէ գարշը շէ-
 ֆաաթճը էտինմէնէ պաշամլը օլա-
 լէր : Պու պապտէ պաշանկըճ նէ
 զէմանտէն , վէ նէտէն օլտուղու թա-
 րխլէրտէ եազըլը օլմամսքլա պաղի-
 լէր պէօյլէ զընաս իտէրլէր . պաղիլէր
 տէ Ղ. իոսուն էօլիւմիւնէ սր Հակոբ
 տուար իլէ սէպէպ օլտուղունտան
 պաշանկըճ օլմուշտուր տէրլէր : Ալա-
 քաա շիւնքի օլ քիւֆիւրպազըն զէ-
 Տիրլի եաղնըլը թավուն միսալի պիր-
 տէն պիրէ մէյտան ալըպ , Տէր եէրտէ
 վէ Տէր ճիւս Տէր պապէթ ատէմլէրէ
 սիրաաթ իտիւպ ոուհանի էօլիւմ իլէ
 տիւնեանը խարապ իթտի , վէ Տիւսապ-
 սըղ ճանլէր ճիհէննէմէ սիւրիւտիւ :
 նը պտպալար պու սէպէպտէն ճանլա-
 րըն թավունու տէյի օնա իսիմ Կօ-
 մուշտարը . վէ պէօյլէ ոուհանի թա-
 վունու տէֆ իթմէնէ լայըր օլան թէ-
 նանի թավունա գարշը տախի շէ ֆա-
 աթճը պէլ լիլէնմիշ օլմասը մինասի-
 օլթիւր տէյիլ տիր : Պու աղիղին ոի-

զայլ թիւի օգուտութեամբ նէ հիբմէթե
 մէպի թալուն հասթէլիկնտէն է-
 սիրկէիծիլիք անղա իհսան օլունմուշ
 օլտուղունու թասիհ էթմէք իսթէեհն-
 լէր օլուր իսէ , կերջի պու իթիգաթ
 միլ թի էրմէնիան պէյնիտէ դայէթ
 էսկի վէ սահիհ , լաքին նէ վաքիթտէն
 վէ նէեէ պիմաէն օլտուղու աշիքեար
 տէեիլ իտիլինի պիլ ինլէր տէյի պու
 գընասլէրի պուրասա իշարէթ էթմէք
 Ֆարզ կէօրիւնտի :

Պիր տէֆա տահա Սննածիհր նամին
 սէ պիր խայրն Սերասքեր պիր պէօ-
 լիք Նրմէի վէ Վիլիկեա ասքերի ի-
 լէ Ստրիսթան սէմ թլէրինէ Սում-
 լուղերինէ եիւրիյիւշ իտիպ մէմլէ-
 քէթլէրի պին տիւրլի հասարաթ լիէ
 եաքըպ երքտըքտան սօնղրա Վիսի-
 պին թօքրաղլտան տախի ջօք եէօ-
 սիր սիւրիւմիւշ կէթիւրմիւշիւտի :
 Պունլարըն իչինտէն սէքիգ թանէսի
 տէ սր : Նակօրուն Սարկա աղլէրինտէն
 օլմաղիլէ պու ազիզ արտլարընտ տիւ

շիւղ Սանսաճիհրէ վարտը , դապասթ-
 սըզ ճէմսասթը ազասթ էթսին տէկի
 ուէճա էթտի : Սանսաճիհր ալտասթմայք
 Ֆիքրի իլէ մասլահասթը փատիշահա
 աթտըքտա , սք էջակոր պունա կիտիպ
 աէճա էթմէեէ եիւղ թութար : Պու-
 նու իշիթտիքտէ Սանսաճիհր խայըն
 տահա պէթէր քէօրիւրիւպ խըրսըն-
 տան մահրուզտա օլան սէքիզ սարկա-
 լազլէրի տէնիզէ աթտըրըր՝ վէ պէօյ-
 լէ օլ ազիզին ուէճասընա ումուտ պի-
 լէ պըրաքմազ : Վաքին Հագ թասլէ
 հազըրէթլէրի պու սիւթպէ եարա-
 մազլըղը ինթիքամսըզ պըրաքմայըպ
 քէնաի գուլլարընա գարըը էտիլէնի
 քէնաիսէ գարըը էտիլմիշ պէլլիլէր օլ-
 տուղունու աշիքեար էթտի . վէ նի-
 ճէքի պիր վաքիթ Սովսէսէ Փարաւօն
 իւղէրինէ զազէպ հէօքմիւ վիրմիշ ի-
 սէ , էօյլէ տախի պու տէֆա սք էջա-
 կոր ազիզէ Սանսաճիհր իւղէրինէ գոտ-
 րէթ իհսան էթտի : Պու կէօնէ Մէ-
 լահըն գուլու տարկըլլաք իլէ պիթ

Երբքսէք տաղըն տէփէսինէ չորրորդ
 Սանաճիհրէ վէ պիւթիւն էեալիթիւնէ
 հագ թարաֆընտան լանէթ օգուտու .
 վէ թանդըր զաղէպի տէ անիտէ ան-
 լերի սարտը : Սանաճիհր Հերովդես
 կիպի պիր մէքրուհ իլէթէ ուղրայլպ
 պաշ գուրթարամատը կիթտի : Սէ օլ
 միւմպիթ մէմլէքէթին մուպահլըղը
 պիրտէն պիրէ գալքտը . կէօյ պաքրը
 քէսիլմիշ կիպի եաղմուր վէրմէլ օլտու ,
 վէ տէրեա տախի հասիմլիեե թային
 օլմուշ կիպի թարլալարը պասարըտը :
 Խէօսրէֆ փատիշահ վէ Սըթանէս
 կաթուղիկոս պունու տույտու քտա զա-
 եէթ կիւճլէրինէ կիտիպ վէ տարըլըպ
 էթիր կէօնտէրտիլէր , քի եէսիրլէր պը-
 րաքըլսըն , վէ քէնտիլէր • զաղէպէ
 սէպէպ օլանլար թէօպպէ իսթիղֆաթ
 իլէ սրուն սյաքլարընա տիւշիւպ օ
 պէլանըն տէֆիսի ոէճա վէ Նիազ
 էթսինլէր :

Հաթտա սր հակոր վէֆաթ էթտիր-
 տէն սօնդրա Սանաճիհրին վարիսի վէ

Հայրի մեղքէթտէն պիտ աղ ա-
 տեմէր սրուն մեղարունա կելիպ հեր
 տիւրի թէօվյէքեարլըք նըշանէլէ-
 րի կեօսթերերէք անըն շէֆաաթընըն
 գուվլէթի իլէ օ հալտէն խէլաս օլ-
 տուլար : Պունտան կեօրիւնիւր , քի
 պու ազիղ հայրապետին էօմրիւ օ միւ-
 ճիւլէնին ի զէրինէ շօք էօթէյէ սիւր-
 մէմիշ օլմալը տըր :

Հաղըքէթ հալ իւզերէ նէ զէման պու
 տիւնեատէն կեօչ հաիւպ ճէննէթտէ
 զայլըք օլտուղու իւճիւրէթէ նայիլ օլ-
 մաղա կիթտիլի ի թարիլդէր իշարէթ
 էթմէմիշ տիրլէր : Պաքաթ 350 իլէ
 360 սէնէտի մնապէյնիւտէ Վոսթան-
 ցիօս փատիշահըն կիւնիւնտէ վարը օլ-
 տուղու սահիհ տիր , շիւնքի օլ էսնա-
 շէրտէ էօրիլէրի շէհր իշինտէ կեօմ-
 մէք ատէթ տէեիլ իքէն , Վոսթան-
 ցիօս պապասընըն թէմաիհիլի իհրա-
 էթմէք միւրատը իլէ պու սրուն թէ-
 նիլի Վիօիպին իլէնէ տէֆն էթտիւ-
 տի :

Վ. ԾՍՏՈՒՆԹԻՆ ԵՔ ՅԱԿՈՐՈՒՆ ԱՊԻՂԼԻ-
 ԵՐՆԻ ՎԷ ՇԷՓԱՍԹՐՆՆ ԳՈՒՎՎԷԹԻՆԻ
 ԱԿԷՐԷՔ ՄԻՐԻ ՎԷ ԷՕԼԻՍ ՕԼ ԱՂԻՂ ՎԻ-
 ՍԻԱԿԻՆՍԷ ԱԳՈՒՂՆՍՏՈՒ ՔԾԱՄԻՆ ՄԻՆ ՂԱ-
 ԼԻԱ ԿԷԼԷՄԵՂ ԻԹԻԳԱԹՆՍՄԱԽՈՒ : ԱՄ-
 ՔԱՍ Օ ԵՆՄԱ ԳԱՂՄՐՔԾԱ ԳՐԴՐԱՍԶ
 ԱՍՔԷՐԻ ՏԵՐ ԳԱԶ ՄԷՓԱ ՏԻԸԻՄԷ
 ԿԷՂՄԻԼԵՐ ԻՍԷ , ՄԱՂՂԻԱԿ ՕՂԱՐԱՄ ԿԷ-
 ՐԻ ՇԷՔԻՄԷԵԷ ՄԷՃԱԳՈՒՐ ՕՂՈՒՂԱՐՐՐՐ :
 ՎԻՏԱԿԷԹ ՆԷ ԳՍՄԱՆ ՄՈՒՐԹՄԱՍ ՅՈՒ-
 ՂԻԱՆՈՍ ՔՐԻՄՏՈՆՆԵԱՐՂԱ ՕԼԱՆ ՂՐԹ-
 ՐՐԴՆՍՄԱՆ ԱԳՈՒ ԱՊԻՂԻՆ ՇԷՐԷՓԻՆԻ ՇԷ-
 ՔԷՄԷԵԻԱԿ , ՎԷ ԱԷԼՔԻՄ Վ. ԾՍՏՈՒՆԹԻՆ
 ՆԻՆ ԷԹՄԻՔԷՐԻՆԻ ԱՐԴՄԱՄ ՄԻՐԱՄՐ ԻԼԷ
 ՇԷՏԻՐՄԷՆ ՂՐՔԱՐԹՄՐՐՐԱԿ ՄՐԶԱՐՐՆԵԱ
 ԿԷՕՄՄԻՐՄԻՆ ԻՍԷ , Օ ՎԱՔՐԹ ՇՕՔ ԿԷՏՔ
 ՄԷՄԻ ՎԻՍԻԱԿԻՆ ՄԱԽԻ ՎՃԷՄԷ ԹԷՍ-
 ԼԻՄ ՕԼՄՈՒ :

Վ. ՏԱԼԻՒ ՎԻՍԻԱԿԻՆ ԳՐԴՐԱՍԶ ՏԷՕՐ-
 ՄԻՆՍԷ ԳԱՂՄԱՔ ԻՍԹԷՄԷԻԱԿ ՄԷՄԷ-
 ՔԷԹԼԵՐԻՆՍԷՆ ՓԻՐԱՐ ԷԹՄԻԼԵՐԻՍԷ ,
 ԱԳՈՒ ԱՂԻՂ ԹԷՆԻ ՄԱԽԻ ԱՐՐԱՔՄԱՅՐԱԿ
 ԱԿԷԼԷԼԵՐԻՄՃԷ ԿԷՕԹԻՐՄԻՆԷՐ , ՎԷ ԱԳՈՒ

հազինէնէ մալիք օլմալէրինին սէվին-
 ծի թերքի վէթան աճըսընա ղալիպ կէ-
 լիպ քէնտի տերտլերինի ունու թմուշ-
 ար կիպի նբուն շերէֆինէ պէսթէ
 օգույարաք կիտերլէրիտի :

Պու նբ հայրապետին էրմէնի լիսանը
 իլէ Լազըլը օն սէքիզ Ֆասըլ պիր քի-
 թապը վարտըր լուսաւորիչ պապամը-
 զըն Երինէ կէշէն կաթուղիկոսլարըն
 պկրինին պիր ազ սիւալէրինէ գարը-
 լըք . վէ սիր տէ մէքթուպ թարիքի
 իլէ Խալընըզ պաշընա պիր ուղուն ֆա-
 սըլ պիր գաշ Եպիսկոպոսլարա , քի պիր
 մահարտէ բէյտա օլան պիր գարըլըք-
 լըղը տէֆ իթմէյէ ճէմ օլմուշլէրիտի :
 Ասկի նբ պապալարըն Եազտըրլարը-
 նըն գըյմէթինի պիլէնլէրին կէօզիւնտէ
 պու քիթապճըղազ բահա Եթիշմէզ
 պիր տէֆինէ տիր , քի պիզիմ միլէ-
 թիմիզին էլինտէ գալմըշ օլմաղ իլէ
 շիմտի ախէր միլէթլէր տախի արայըպ
 սէվինճ իլէ պուլույօրլար . Աթիգա-
 թըմըզըն ըսպաթլէրի , Ետէճէյիմիզ

հարեքէթլերին գանուների , քիլեսէի
 շերիֆին չօք խիւսիւսլէրտէ գայտէսի
 վէ թեօրէսի աշիքեար օլուպ' պիր մէ-
 լայլք գալէմի իլէ եաղըլմըշ կիպի հէ-
 մէն պիր պաշտան օ պիր պաշա Վճա-
 շունչ քիթապլերինին լուղղէթլերին-
 տէն ալմա պիր թաստիք նամէ կիպի օլ-
 մաղ իլէ , պիղիմ գըեասըմըզճա միլէթի
 էրմէնիան հիչ պիր միլէթտէն աշալը
 գալմայարաք ախերլէր իլէ պու պապ-
 տէ շերէֆ իթտահասը էտէ պիլիր :
 «Պու Վլլահ գուլու նիճէ պէօյլէ հեր
 վէճճ իլէ թայիֆէյի Աշրմէնիանը գա-
 երըմըշ իսէ , էօյլէ տախի շիմտի շէ-
 ֆաաթը իլէ գայլըրըր օլտուղու տեր-
 քեար տըր . պիզ տախի նիճէ պու ա-
 զիզի քէնտիմիզէ թանղըրտան մաք-
 սուսիէ պիր իհսան պէլլիլէյիպ' միլէթ-
 լէր պէյիինտէ շան վէ շէօհրէթ ատտ
 էտիյօրսաք , էօյլէ տախի իքրամ թէ-
 շէք քիւր վէ իպրէթինէ միւթապըք հա-
 րէքէթ իլէ եաշամսք զայրէթինտէ
 ամմէտէն իլէրի օլմամըզ ֆարզ տըր :

3 Եւստի Գառն ցեղաւոր ինօթարե-ր հեթմեկնին
 հէ՛մ ան իյընարին իճրա Գո-արեկէնին
 Տըլընէն-ի ղէպարեան ահն հըճը ինարին
 Ես ասընը :

Ա ինչ Տեսալն Եսարալ արե-նե-սե-լը
 Լաւնը ղէրարեյաե դապէս ղէպարա
 արն շե-նհե արնը ահն հարեկարին Ես
 ասընը :

Ա իճե ին-նարե-ս ասըստը իրեան ասլէ՛մ
 ասարեանին հըճը օրար- իսէր հարեճ
 ար- նը՛հէն շե-րե-ս ղաճիս ասնա Ես
 ասընը :

(Ըսո-ն ղառնընր Տարհեան Լաւնն
 հեթմեկնը շո-ն օրար-ր շերասընն
 ար-անը օրա հօճըն-Տը-ս հեպա Ես
 ասընը :

Ք Ենչի-ն արարել Եօղ իսե Գո-արեկէ
 իսըսեկնե արեյընը արն դարեկէ
 ասհեպ «ին» եննե ահն արնը ասըս Ես
 ասընը :

